

KÚRIA

Bfv.I.251/2017/7. szám

A Kúria Budapesten, a 2017. év június hó 6. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A lopás bűntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Komlói Járásbíróság 3.B.234/2012/124. számú és a Pécsi Törvényszék 2.Bf.60/2016/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Komlói Járásbíróság a 2015. november 12-én meghozott 3.B.234/2012/124. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki közvetett tettesként elkövetett lopás bűntettében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], ezért egy év hat hónap szabadságvesztésre, öt év jogi végzettséghez kapcsolódó foglalkozástól eltiltásra és három év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapította, hogy a terheltnek a szabadságvesztést börtönben kell letöltenie és abból a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A másodfokon eljáró Pécsi Törvényszék a 2016. október 13-án kelt 2.Bf.60/2016/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét

megváltoztatta, a szabadságvesztés végrehajtását négy év próbaidőre felfüggesztette, a közügyektől eltiltást mellőzte, a jogi végzettséghez kapcsolódó foglalkozástól eltiltás helyett a terheltet három évre az ügyvédi foglalkozás gyakorlásától tiltotta el, megállapította, hogy a terhelt a szabadságvesztés végrehajtásnak elrendelése esetén a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjaira alapítottnan felülvizsgálati indítványt nyújtott be.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el, amikor a terheltet a vádban megjelölt önálló tettességhez képest közvetett tettesként vonta felelősségre, és ezzel elkövette a Be. 373. § I. c) pontjában írt eljárási szabálysértést.

Emellett arra hivatkozott, hogy a terhelt nem valósította meg sem az 1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdése, sem a Btk. 370. § (1) bekezdése szerinti lopás bűncselekményének törvényi tényállás elemeit, mert az elkövetési magatartás, az elvétel nem hozható összefüggésbe a cselekvőségével, ebből következően a terhelt cselekményének jogi minősítése téves, büntetőjogi felelősségének megállapítása a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével történt.

Arra is utalt, hogy a terhelt az elkövetés idején hatályos 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 196. § (3) bekezdésében és 197. § (3) bekezdésében írt - a felelős őrzéssel kapcsolatos - szabályokat szegte meg, de ez büntetőjogi felelősséget nem alapoz meg.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a terheltet az ellene emelt vád alól tényállási elem hiányában, büntető anyagi jogszabálysértés miatt, másodlagosan a törvénysértő minősítés miatt bűncselekmény hiányában mentse fel, harmadlagosan a vádhoz kötöttség megsértése miatt a jogerős ítéletet az első fokú ítéletre kiterjedően helyezze hatályon kívül és utasítsa az első fokon eljárt bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta.

Álláspontja szerint az elkövetői minőség vádtól eltérő bírói megítélése nem eredményezi a büntetőeljárás szabályainak a megsértését, különösen nem felülvizsgálatot megalapozó megsértését, mivel az elkövetői minőség a cselekmény jogi minősítéséhez tapad, s mint ilyen a Be. 2. § (4) bekezdése értelmében a bíróságot nem köti.

Arra hivatkozva, hogy miután az elkövetési magatartással kapcsolatban rögzített tények és az abból a terhelti tudattartamra, illetve szándéokra vont ténybeli, illetve jogi következtetések a felülvizsgálati eljárásban sikerrel nem támadhatóak, és az irányadó tényállásban rögzítettek, az, hogy a terhelt számára idegen értéket képviselő dolgot utasítására eltulajdonítottak és a sértettek számára hozzáférhetetlen, ismeretlen helyre szállítottak, kimeríti az elvétel fogalmi körét, és nem értékelhető

csupán a felelős őrzés szabályainak megszegéseként, a megtámadott határozatokat törvényesnek találta, ezért azt indítványozta, hogy a Kúria azokat hatályukban tartsa fenn (BF.263/2017/1.).

A terhelt védője a Legfőbb Ügyészség indítványára tett észrevételében kifejtette, hogy az elkövetői alakzat (tettes, közvetett tettes, részes) nem a jogi minősítéshez tartozik, ezért arra nem vonatkozik a Be. 2. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés. Emellett arra hivatkozott, hogy megítélése szerint a törvényes vád, illetve a vádhoz kötöttség vizsgálata során figyelemmel kell lenni a tettazonosságra, amely akként foglalható össze, hogy ha az elkövető cselekvősége az alakzat megváltoztatásakor nem sértheti a vádhoz kötöttséget és így érintheti a törvényes vádat, és nem lehet tettazonosságról beszélni felbujtói magatartás és közvetett tettesi magatartás esetén, így a törvényes vád, illetve a vádhoz kötöttség sérelmét jelenti, ha a bíróság a vádirati tényálláshoz képest (felbujtó) eltérő elkövetői alakzatot állapít meg az ítéleti tényállásban (közvetett tettes). Emellett sérelmezte, hogy a bíróságok elmulasztották vizsgálni azt a jogi helyzetet, amelyet a felelős őrzés keletkeztet a felelős őrző (pénzintézet, a terhelt) és a jogosultak között, holott a felelős őrzés, mint szerződésen kívüli jogi kapcsolat eleve kizárja a lopás, illetve az őrzött vagyonnal kapcsolatos vagyon elleni bűncselekmény jogi lehetőségét.

.-.-.

A Kúria a megtámadott a határozatokat - a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva - a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében vizsgálta felül.

Emellett a Be. 423. § (5) bekezdése szerint eljárva a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt esetleges más eljárási szabálysértésekre is tekintettel volt, azonban ilyen, a 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést nem észlelt.

A Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezési - egyben a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel felülvizsgálati - ok, ha a bíróság törvényes vád hiányában jár el.

A Be. 2. § (2) bekezdése szerint a vád akkor törvényes, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett beadványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntetőtörvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

A törvényes vád hiányát akkor lehet megállapítani, ha a vád tartalma oly mértékben hiányos, hogy anyagi jogi értékeléshez nem nyújt alapot, ily módon annak vizsgálatába a bíróság nem bocsátkozhat (EBH 2013.B.10.).

A Siklói Városi Ügyészség B.1805/2010/16. számú vádirata megfelelt a törvényes feltételeknek.

Nem tekinthető a vádelv sérelmének, ha a bíróság a terhelt elkövetői minőségét nem tettesként, hanem közvetett tettesként állapítja meg. Ez ugyanis - szemben a védő állításával - minősítési kérdés, amelyben a bíróságot a vád nem köti; az elkövetői minősítés a megállapított tényállás függvénye.

Erre tekintettel a törvényes vád hiányára alapított indítvány nem foghatott helyt.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerint a bűncselekmény téves minősítse, az anyagi jog más szabályának megsértése csak akkor alapozza meg a felülvizsgálatot, ha törvénysértő büntetés kiszabását vagy intézkedés alkalmazását eredményezte.

Miután azonban a Btk. 13. § (3) bekezdése szerint a részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni, önmagában az előző szabályon alapulóan sem lehet felülvizsgálati ok a felbujtói magatartás helyett a közvetett tetteskénti alakzat esetlegesen téves megállapítása sem.

Ugyanakkor a Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a tényálláshoz kötöttség érvényesül; a jogerős határozatban megállapított tényállás a felülvizsgálati indítványban nem támadható.

A felülvizsgálati indítvány előterjesztője ezen törvényi tilalom ellenére hivatkozott arra, hogy a terhelt felelős őrzőként járt el a sértettek ingóságaival kapcsolatban.

Ahogy azt a járásbírósg rögzítette: a terhelt a bűncselekményt nem tettesként valósította meg, mivel a dolgok elvételeiben tevékenyen nem vett részt, hanem az általa megbízott, az eljárás során azonban ismeretlenül maradt négy személy felhasználásával szállította el az ingóságokat ismeretlen helyre. Mivel az eljárás során nem lehetett minden kétséget kizáróan bizonyítani, hogy a terhelt által felbérelt négy ismeretlen személy tisztában volt azzal, miszerint bűncselekményt követnek el, így a terhelt a végrehajtási eljárás látszatát keltve tévedésbe ejtette őket.

Ekként a cselekményt a bíróság törvényesen minősítette a Btk. 370. § (1) bekezdésében meghatározott lopás büntette (4) bekezdés a) pontjában meghatározott minősített esetének, és helytállóan fejtette ki, hogy e célzatos bűncselekményt a terhelt a Btk. 7. § első fordulata értelmében egyenes szándékkal és a Btk. 13. § (2) bekezdése értelmében közvetett tettesként valósította meg.

Erre tekintettel a felülvizsgálati indítványnak a cselekmény minősítését vitató része és a terhelt felmentésének indítványozása nem alapos.

Ezért a Kúria a Komlói Járásbírósg 3.B.234/2012/124. számú ítéletét és a Pécsi Törvényszék 2.Bf.60/2016/7. számú ítéletét a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria – a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel – az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. június 6.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitel  l:
T  thLn  
bírósági tisztviselő